

СХВАЛЕНО
протокол засідання
педагогічної ради Дубенського ліцею №2
27.08.2025 р. №1
р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Дубенського ліцею № 2
_____Любов ГОЛОВКО
27.08.2025

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Дубенського ліцею №2

Дубенської міської ради Рівненської області

на 2025 -2026 навчальний рік

Актуалізація основних стратегічних напрямів, зумовлена якісним оновленням змісту освіти, що полягає в необхідності привести її у відповідність із європейськими стандартами, потребами сучасного життя, запитами суспільства щодо якісної та доступної освіти. Прискорення темпів розвитку суспільства - визначальний фактор, що вимагає кардинальних змін у структурі, змісті, технологіях навчання і виховання. Тому особлива увага в сучасному освітньому просторі приділяється проблемі компетентнісного підходу до якості шкільної освіти.

Центральне місце у системі освіти належить середній школі. Світогляд закладається саме в школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та професійні якості. Тут вирішується чи людина захоче і зможе навчатися впродовж життя.

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Нова школа дасть нам цілісну особистість, усебічно розвинену, здатну до критичного мислення. Патріота з активною життєвою позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення. Інноватора, здатного змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя. Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння. Отже, місія сучасної школи полягає у тому, щоб допомогти кожній молодій людині усвідомити сенс життя, визначити власний образ буття, оволодіти універсальними константами життєвого світу в становлення її як творця, проектувальника життя, здатного у майбутньому будувати європейську демократичну державу.

Відповідно до цього зростає актуальність розробки інноваційних систем розвитку особистості засобами, які відповідають європейським стандартам сучасної освіти.

Реформування освіти передбачає відновлення змісту навчання з орієнтацією на ключові компетентності. Основою нової філософії навчання та виховання є розвиваюча життєтворча домінанта, становлення відповідальної особистості, здатної до саморозвитку, самоактуалізації, творчого самовираження; особистості мобільної, динамічної, конструктивної, уміючої самостійно будувати власну долю, стосунки з навколишнім світом, реалізувати своє життєве призначення через особистий вибір.

Пріоритетними напрямками розвитку освіти визначені:

1. Формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

2. Упровадження педагогіки життєтворчості та співпраці, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками, визначенні освітніх траєкторій та проектуванні особистості кожного учня.

3. Становлення умотивованого учителя, який має свободу творчості й розвивається професійно.

4. Забезпечення орієнтації на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм, наскрізного процесу виховання, який направлений на ціннісний розвиток особистості.

Розвиток пізнавальної активності учнів відбувається у процесі послідовного розвитку її компонентів від нижчих рівнів до найвищих. Від формування внутрішньої мотивації через пізнавальний інтерес до діяльності через вольовий компонент. Усі вищі духовні потреби людини – у пізнанні, самостверженні, самовияві. Це є прагненням до самовдосконалення, саморозвитку. Використати ці потреби для мотивації навчання – відкрити шлях до підвищення якості шкільної освіти. Важливе значення у таких умовах набуває методологічна культура вчителя як основа його професійної компетентності. Адже реформування сучасної шкільної освіти потребує вчителя з високим творчим потенціалом, розвинутою самосвідомістю, здатністю до виховання активної, соціально зрілої особистості з високим рівнем громадянської відповідальності, яка готова вирішувати виклики сьогодення як у власному житті, так і в розбудові держави. Тому ефективність навчально-виховного процесу, реалізація основних завдань, які поставили перед сучасною школою значною мірою залежать від культури професійного мислення педагога, його спрямованості на постійне самовдосконалення та самоактуалізацію професійної діяльності.

Обов'язковою є робота на новому етапі взаємозв'язку науки та практики, який характеризується залученням педагогів загальноосвітніх навчальних закладів до науково-дослідної роботи, організації та проведення педагогічних експериментів. Усе це потребує розвитку методологічної культури вчителя, його готовності до запровадження нових навчальних програм, підручників, інноваційних педагогічних технологій. Одночасно обов'язковою умовою використання сучасних педагогічних технологій, методичних заходів є збереження фізичного та психічного здоров'я учнів, формування позитивного ставлення до здорового способу життя.

Освітня програма визначає основні шляхи розвитку ліцею, скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, задоволення освітніх потреб молоді, створення розвивального середовища, у якому б реалізувалася сучасна модель випускника, творчо мислячої особистості, яка має бажання і здатність самостійно здобувати знання, застосовувати їх, активно діяти та прагнути до саморозвитку, самоствердження, самовизначення, самореалізації. Це цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Стратегія розвитку ліцею спрямована в площину цінностей особистісного розвитку, варіативності й відкритості освітньої системи закладу, зумовлює модернізацію чинників, які впливають на якість навчально-виховного процесу, змісту освіти, форм і методів навчання й виховання, системи контролю й оцінювання, управлінських рішень, взаємної відповідальності всіх учасників навчально-виховного процесу.

План є комплексом науково-методичних, матеріально-технічних та управлінських проектів із визначенням шляхів їх реалізації. У ньому максимально враховані потреби педагогічного, учнівського та батьківського колективів закладу.

Філософія ліцею:

Навчання і виховання – життєтворчі, компетентісно спрямовані. Освіта – загальнорозвивальна, компетентісна.

Мета діяльності вчителя - навчити вчитися дитину, шукати, думати, співробітничати, адаптуватися, включатися в роботу, розвиваючи фізичну, розумову, емоційно-вольову, духовну сфери на базі природних здібностей та потенціалу.

Система виховання – демократична. Стиль відносин – гуманістичний.

Педагог школи як джерело творчості - учитель у постійній динаміці розвитку.

Основа діяльності :компетентісний підхід.

Методології діяльності: гуманістична, життєтворча, синергетична, менеджментська, культурологічна.

Структура діяльності :

організаційна: створення комфортного освітнього середовища та забезпечення рівного доступу до якісної освіти;

аналітико-прогностична: моніторинг якості навчання та життєвої компетенції учнів;

науково-методична: сучасний продуктивний урок, компетентісно спрямовані педагогічні технології, розвиток інноваційного потенціалу інтелектуально обдарованих дітей;

психологічна: психолого-педагогічний супровід особистості учня;

валеологічна: становлення валеологічного світогляду учнів;

соціальна: відпрацювання моделі державно-громадського управління, функціонування органів шкільного самоврядування, впровадження концепції громадянського виховання;

креативна: створення умов для розвитку та реалізації потенціалу творчої особистості дитини та вчителя.

Пріоритетні цілі та завдання:

1. Упровадження у практику діяльності ліцею основних напрямів

розвитку освіти, передбачених Концепцією нової української школи, орієнтуючись на вирішення загальнодержавних освітніх пріоритетів, забезпечення європейських стандартів якості та доступності освіти;

2. Вихід на шляхи педагогічного менеджменту та створення продуктивної особистісно-орієнтованої системи навчання, здоров'єзберігаючого освітнього середовища, дієве психологічне забезпечення навчально-виховного процесу.

3. Ефективне функціонування комплексної системи моніторингової діяльності та ефективне впровадження в навчальний та управлінський процес сучасних інформаційних технологій.

4. Відпрацювання особистісно зорієнтованої моделі навчально-виховного процесу у життєтворчому форматі, створення ситуації успіху в усіх сферах шкільної життєдіяльності та відкриття учням позитивних перспектив їхнього життєвого шляху; виявлення і розвиток у кожної дитини її індивідуальних здібностей та обдарувань; розвиток життєвої компетентності з орієнтацією на духовні цінності; посилення мотивації до самоосвіти та самовдосконалення особистості; розширення життєвого простору учнів за рахунок самоактуалізації особистості у різних сферах шкільної життєдіяльності.

5. Створення цілісної системи методичної роботи, яка ґрунтується на досягненнях науки, передового досвіду, спрямована на всебічне підвищення професійної майстерності кожного вчителя, на збагачення й розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу ліцею; підвищення рівня професійної компетентності вчителя у динамічній школі в світлі акмеологічного підходу, його методологічної культури та якості сучасного уроку.

6. Визначити пріоритетними напрямками виховної роботи: національно-патріотичне, превентивне та ціннісне виховання особистості, розвиток творчої обдарованості учнів, оптимізуючи систему виховної роботи через якісне функціонування органів шкільного самоврядування, підвищення ефективності ролі класного керівника; психологічний супровід та впровадження ефективних форм роботи батьківського всеобучу; посилення роботи з пропаганди здорового способу життя, профілактики тютюнопаління серед учнів різних вікових категорій; попередження дитячого травматизму; активне залучення учнів, які потребують особливої педагогічної уваги до гурткової та позакласної роботи.

7. Управлінське забезпечення розвитку ліцею. Інформатизація та естетизація освітнього середовища, поліпшення матеріально-технічної бази закладу.

Результат: становлення в сучасному суспільстві компетентної, духовно багатой, здібної до творчості та співпраці особистості.

Освітні програми, які впроваджуються у 2025-2026 навчальному році

1- 4-і класи

1. Освітня програма початкової школи Дубенського ліцею Дубенської

міської ради розроблена на основі Типової навчальної програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 21.03. 2018 року №268 згідно Постанови КМУ від 21.02.2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»), Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.

2. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання, які полягають у всебічному розвитку особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і пізнавальних потреб, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями та наскрізними вміннями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності ;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і доступності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

2. Зміст програми має потенціал для формування в учнів таких **ключових компетентностей**:

- здатність спілкуватися рідною та англійською мовою;
- математична;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- здатність до навчання упродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна;
- підприємливість та фінансова грамотність;

та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

1. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта

Іншомовна освіта

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

1. Згідно програми визначено години для інваріанту та варіативної складової Інваріантний складник

Назва освітньої галузі	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	7	7	7	7
Іншомовна (англ.)	2	2	2	2
Математична	4	4	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	4	4
Технологічна	1	1	1	1
Інформаційна		1	1	1
Мистецька	2	2	2	2
Фізкультурна	3	3	3	3

Варіативний складник

Додаткові години для вивчення предметів	1	1	1	
---	---	---	---	--

освітніх галузей, проведення консультацій та групових занять				1
--	--	--	--	---

Додаткова година спрямована на вивчення предмету “Основи християнської етики”

2. Згідно наказу МОН України №128 від 20.02.2002р. узгоджено поділ на групи для вивчення англійської мови та української мови.

3. Для досягнення високих результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі, пріоритетними є інтерактивні форми і методи організації освітнього процесу – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

4. Методичний кабінет – творча лабораторія ліцею, це умовна назва його діяльності щодо організації безперервної освіти та спілкування педагогічних працівників.

Методична робота спрямована на підсилення практичного напрямку:

- навчальні семінари на базі відкритих уроків;
- розв’язання проблемних педагогіко-дидактичних завдань;
- інструктивно-методичні консультації і наради;
- уроки-тренінги;
- співбесіди з вчителями.

Підсилення наукового напрямку:

- психолого-педагогічні семінари;
- презентації педагогічних новинок;
- проблемні семінари;
- педагогічні читання.

Колективна творчість, оприлюднення індивідуального доробку:

- випуск методичного бюлетеня;
- випуск методичних знахідок;
- круглий стіл.

Заохочення вчителів до активної творчої діяльності:

- предметні тижні;
- узагальнення педагогічного досвіду;
- ділові ігри, конкурси професійної майстерності та інше.

Особливе місце посідають тематичні засідання педагогічної ради. Готуючись до них, творчі групи вчителів виконують науково-теоретичні, практичні та соціально-статистичні завдання. Таким чином, педрада стає мініатюрною

науково-педагогічною конференцією і, крім традиційних функцій, здійснює ще й координацію самоосвітньої роботи.

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу:

список підручників для початкової школи

1 клас

«Буквар і українська мова». (авт. Большакова І.О.)

«Математика». (авт. О Гісь)

«Я досліджую світ» ч.1 і 2. (авт.О.Волощенко.)

«Англійська мова». (авт. О. Карпюк.)

«Мистецтво»(авт. І. Стеценко, С. Садовненко)

2 клас

«Українська мова та читання»ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

«Англійська мова». (авт. А. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. І. Стеценко)

«Математика». (авт.А.Заїка)

3 клас

«Математика»1ч. і 2ч. (А.Заїка)

«Я досліджую світ» ч.1 і 2 (авт. О.Волощенко)

«Англійська мова». (авт. А. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. Л.Масол)

«Українська мова та читання»ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

4 клас

«Математика»1ч. і 2ч. (А.Заїка)

«Я досліджую світ» ч.1 і 2 (авт. О.Волощенко)

«Англійська мова». (авт. О. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. Л.Масол)

«Українська мова» ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

«Інформатика» (О.Ломаковська)

Основна школа 5-9 класи

Освітня програма Дубенського ліцею для учнів 5-8-х класів розроблена у відповідності до Постанови Кабінету міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», 19.02.2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9

класів закладів загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 02.02.2022 р. № 96 «Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795» (перелік модельних навчальних програм), Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 р. № 140 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам 5 класу закладів загальної середньої освіти» зі змінами від 30.03.2022р. № 277, наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, додаток 1, додаток 3 для закладів із навчанням українською мовою, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року №235, в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 року №1120 “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів загальної середньої освіти”.

Для основної школи (9 класів) розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405. розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором, їх інтеграції, логічної послідовності їх вивчення, подані в рамках навчального плану;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, за якими буде здійснено навчальний процес і, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» та розміщені на офіційному веб-сайті МОН; форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5950 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік,

для 8-х класів 1260 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову. Заклад використовує Таблицю 1,8,9 до Типової освітньої програми.

Заклад загальної середньої освіти з мережею 5-9 класів: 5-х – 2 кл., 6-х – 2 кл., 7-х – 2 кл., 8-х – 2 кл., 9-х – 2 кл. Всього: 10 класів.

Варіативна складова Типових планів не використовується.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (англійської мови, української мови, інформатики, трудового навчання).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач;</p>
---	----------------------------	---

		<p>використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення;</p>

		<p>використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
--	--	--

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних</p>

		<p>норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором; роботу в проєктах;
позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
--------------------------------------	---

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного

виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Перелік освітніх галузей.

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу у 8 класі:

Модельні навчальні програми Нової Української

школи для 8 класів

- 1 «Українська мова для 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 883 від 24.07.2023р.) «Українська мова для 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 2 «Українська література для 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 883 від 24.07.2023р.) «Українська література для 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 3 «Хімія 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти

- Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1575 від 27.12.2023р.) «Хімія 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 4 «Алгебра 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 883 від 24.07.2023р.) «Алгебра 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 5 «Геометрія 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 883 від 24.07.2023р.) «Геометрія 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 6 «Зарубіжна література 5-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1226 від 10.10.2023р.) «Зарубіжна література 5-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 7 «Мистецтво 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1090 від 06.09.2023р.) «Мистецтво 7-9 кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 8 «Географія 6-9 класи» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 143 від 09.02.2022р.) «Географія 6-9 класи»
- 9 «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9кл.» для закладів загальної середньої освіти Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 143 від 09.02.2022р.) «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 10 «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9кл.» для закладів загальної середньої освіти Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1358 від 13.12.2021р.) «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9кл.» для закладів загальної середньої освіти
- 11 «Здоров'я, безпека та добробут 7-9 класи(інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 795 від 12.07.2021р.) «Здоров'я, безпека та добробут 7-9 класи(інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти
- 12 «Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1090 від 06.10.2023р.) «Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
- 13 «Фізика 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1001 від 16.08.2023р.) «Фізика 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
- 14 «Громадянська освіта 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1768 від 19.12.2024р.) «Громадянська освіта 6-9 класи» для закладів загальної

середньої освіти

- 15 «Історія України 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 698 від 03.08.2022р.) «Історія України 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
- 16 «Всесвітня історія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 698 від 03.08.2022р.) «Всесвітня історія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
- 17 «Друга іноземна мова 5-9 класи» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 795 від 12.07.2021р.) «Друга іноземна мова 5-9 класи»
- 18 «Фізична культура 5-9 класи» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1185 від 22.08.2024р.) «Фізична культура 5-9 класи»
- 19 «Інформатика 7-9 класи» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1090 від 06.09.2023р.) «Інформатика 7-9 класи»
- 20 Модельна навчальна програма з іноземної мови для 5-9 класів
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 795 від 12.07.2021р.) Модельна навчальна програма з іноземної мови для 5-9 класів
- 21 «Технології 7-9 класи» Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 1001 від 16.08.2023р.) «Технології 7-9 класи»

10, 11-й класи

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти». Робочий навчальний план для учнів 10-го класу складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти 3 ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.06.2025 № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти 3 ступеня». Типова освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиці 1-25);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 26; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи

внутрішнього забезпечення якості освіти;
вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає годин/навчальний рік: 2607,5 для 10-го класу – 1295 годин/навчальний рік, для 11-го класу – 1312,5 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальними планами старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачаються на:

у 10-х класах на вивчення другої іноземної мови (німецька) та історії України;

у 11-х класах на вивчення другої іноземної мови (німецька) та української мови. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Оскільки, закладі загальної середньої освіти відсутнє належне матеріально-технічне забезпечення та за бажанням учнів і батьків використовується варіант навчального плану універсального профілю, складеного відповідно до академічного рівня змісту освіти. Цей варіант навчального плану є універсальним; навчальний час рівномірно розподілений між окремими предметами. Основними напрямками диференціації навчання є розширення вивчення окремих предметів, доповнення інваріантної складової навчальних планів додатковими предметами та курсами за вибором учнів, факультативами; запровадження індивідуальної форми навчання з метою якісної підготовки до ЗНО, роботи з обдарованими учнями, поглибленого вивчення предмету.

Заняття з курсу "Захист України" проводяться на базі створеного осередку з предмета «Захист України», у Дубенському ліцеї № 6, згідно графіка.

Вивчення екології у 11-х класах можна здійснювати інтегровано з біологією. У такому випадку на інтегрований курс відводиться 2 години на тиждень (1,5 – біологія

+ 0,5 – екологія).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
---	-------------------------------------	---

		допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p>

		Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії;</p>

		<p>враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
--	--	--

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; осядає та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність»,

«Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу

гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його

спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Естетична культура
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей; розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також - екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку

проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія проводиться з метою цілеспрямованого ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Екскурсії покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Функцію перевірки, оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності; якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових

проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів НМТ.

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість на навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2025/2026 навчальний рік розпочинається 01 вересня 2025 року та закінчується не пізніше 1 липня 2026 р.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ Дубенського ліцею № 2 Дубенської міської ради Рівненської області

Навчальний рік - з 01.09.25 року по 29.05.2026 року

I семестр – з 01.09.2025 року по 24.12.2025 року

II семестр – з 08.01.2026 року по 29.05.2026 року

Канікули:

осінні – 25.10.25р. - 02.11.25р. (9 днів)

зимові – 25.12.25р. - 07.01.26р. (14 днів)

весняні – 21.03.26р. - 29.03.26р. (9 днів)

літні канікули із дня закінчення навчального року по 31.08.2026 року

Додаткові зимові канікули 19.01.2026-23.01.2026 (5 днів)

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ 45 хвилин

5-11 класи

1 урок	8.30 – 9.15	5 хв.
2 урок	9.20 – 10.05	20 хв.
3 урок	10.25 – 11.10	20 хв.
4 урок	11.30 – 12.15	10 хв.
5 урок	12.25 – 13.10	5 хв.
6 урок	13.15 – 14.00	5 хв.
7 урок	14.05 – 14.50	5 хв.
8 урок	14.55 - 15.40	5 хв.
9 урок	15.45 – 16.30	

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ (35 хвилин)

1 класи

1 урок	8.30 – 9.05	15 хв.
2 урок	9.20 – 9.55	30 хв.
3 урок	10.25 – 11.00	30 хв.
4 урок	11.30 – 12.05	20 хв.
5 урок	12.25 - 13.00	15 хв.
12.00 – 18.00	робота ГПД, студій	

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ (40 хвилин)

2-4 класи

1 урок	8.30 – 9.10	10 хв.
2 урок	9.20 – 10.00	25 хв.
3 урок	10.25 – 11.05	25 хв.
4 урок	11.30 – 12.10	15 хв.
5 урок	12.25 – 13.05	10 хв.
6 урок	13.15 – 13.45	

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 29 травня 2026 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення НМТ)

Навчальна практика та навчальні екскурсії за рішенням педагогічної ради проводяться протягом навчального року.

Ліцей працює в режимі 5 робочих днів з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні

заняття проводяться в одну зміну з 8.30 год. і регламентуються розкладом уроків та внутрішньошкільним розпорядком.

Особливості впровадження
Освітньої програми Дубенського ліцею № 2
для дітей з особливими освітніми потребами
у 2025/2026 навчальному році

Розділ 1. Вступна частина.

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»: Інклюзія – процес активного включення в суспільні стосунки всіх громадян, незалежно від фізичних, інтелектуальних, культурних, мовних, національних та інших особливостей.

Інклюзивна освіта – це освітня технологія, яка передбачає навчання й виховання дітей з особливими потребами у звичайному закладі загальної середньої освіти, де створені відповідні умови для забезпечення максимальної ефективності навчального процесу.

Інклюзивна освіта є підходом, який допомагає адаптувати освітню програму та навчальне середовище до потреб здобувачів освіти, які відрізняються своїми навчальними можливостями. Інклюзивне навчання – це спосіб отримання освіти, у який здобувачі освіти з особливими освітніми потребами (ООП) навчаються в загальному освітньому середовищі за місцем свого проживання.

Інклюзивний клас – це клас у закладі загальної середньої освіти, в якому серед інших здобувачів освіти навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. Водночас особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного здобувача освіти індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу (за потреби), надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг), забезпечення здобувача освіти спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку.

Особа з особливими освітніми потребами-особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі із метою забезпечення її права на освіту.

Інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників. Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до

якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у закладах загальної середньої освіти, з урахуванням індивідуальних особливостей таких дітей.

Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (із змінами), Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та оперативний план з її реалізації на 2024-2026 роки (розпорядження КМУ від 07 червня 2024 р. № 527-р), відповідно до наказу МОН від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», листа МОН від 26.08.2025 №1/17666-25 «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році», Листа Міністерства освіти і науки України Від 29.05.2025 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо- зимового періоду 2025/2026 року», Листа від 13.08.2025 №1/16828-25 «Освітній навігатор на 2025/2026 навчальний рік»

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» інклюзивні або спеціальні класи утворюються в обов'язковому порядку на підставі заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами, до якої додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних і комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 16.04.2018 № 367, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016, із змінами внесеними наказом №714 від 20.05.2024 року).

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей

Основна мета загальноосвітнього навчального закладу, в якому впроваджується інклюзивне навчання – надання індивідуально зорієнтованої педагогічної, психологічної та соціальної допомоги дітям, які мають додаткові (особливі) потреби у освітньому процесі. Заклад освіти з інклюзивними класами створюють умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах здійснюється за програмою закладу. Досягнення максимальної реалізації потенціалу дитини з особливими освітніми потребами та забезпечення прогресу її розвитку забезпечується завдяки врахуванню її особливих потреб та забезпеченню особистісного спрямування освітнього процесу з урахуванням адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів)

Основне завдання у навчанні дітей з ООП – організувати для дитини з ООП

зрозуміле та чітко визначене середовище, у якому вона може почуватися захищеною та працювати у своєму режимі й відповідно до своїх здібностей, а також забезпечити комунікацію з рештою дітей у колективі.

Розділ 2. Призначення інклюзивної освіти в ліцеї та засіб її реалізації.

Мета інклюзивного навчання в ліцеї-ліквідація соціальної ізоляції, надання можливостей для рівної участі дітей з інвалідністю (фізичною, соціальною і емоційною) в загальній системі здобування освіти, свідоме оволодіння компетентностями, визначеними. Державним стандартом початкової освіти, Державним стандартом повної загальної середньої освіти та Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, досягнення освіченості.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- Здобуття здобувачами освіти з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти та спеціальних послуг і пристосувань для тих, кому це необхідно, в середовищі однолітків відповідно до Державних стандартів освіти; - Реалізація принципу «навчитися жити разом», який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки; - Забезпечення різнобічного розвитку здобувачів освіти, реалізація їхніх здібностей- Створення освітнього середовища для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти із особливостями психофізичного розвитку; індивідуалізація освітнього процесу, адаптація та модифікація;- Створення позитивного мікроклімату в закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей із особливими освітніми потребами з іншими здобувачами освіти; - Забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей із особливими освітніми потребами; - Надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей із особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм розвитку та навчання.

Засоби реалізації:- Визнання прав дітей з ООП на отримання освіти в закладі загальної середньої освіти, що розташований за місцем проживання;

- Створення інклюзивного освітнього середовища — сукупності умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

- Внесення змін у методи викладання для того, щоб забезпечити максимальну активність здобувачів освіти з ООП;

- Задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини через складання ІПР, підтримка процесі навчання як тимчасова, так і постійна.

- Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (взаємоузгоджена комплексна діяльність команди фахівців та батьків дитини, спрямована на створення необхідних умов, що сприяють розвитку особистості дитини, засвоєнню нею знань, умінь і навичок, успішній адаптації, її самореалізації та інтеграції в соціум);

- Залучення батьків до освітнього процесу дітей як рівноправних партнерів та перших вчителів своїх дітей;

- Забезпечення педагогів можливостями оволодіння сучасними педагогічними підходами, технологіями й методиками, що дають змогу задовольнити освітні потреби кожної дитини;

- Проводити моніторинг навчання з метою розвитку позитивної мотивації до пізнавальної діяльності, інформування дітей з особливими освітніми потребами та їх батьків з рівнем розвитку та їхніми індивідуальними досягненнями.

Розділ 3. Опис випускника навчального закладу з ООП

Випускник навчального закладу з ООП – соціалізована дитина, здатна для досягнення нею обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами повної загальної середньої освіти, мотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це здобувачі освіти, які вміють вчитися з різних джерел і критично оцінювати інформацію, відповідально ставитися до себе та інших людей, усвідомлювати себе громадянином України. Основний очікуваний результат – готовність до навчання упродовж життя.

Розділ 4. Цілі і задачі освітнього процесу дітей з ОПП.

Цілі освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами:

1. Навчання (формування компетентностей);

2. Соціалізація (соціально прийнятна поведінка та комунікація відповідно до контексту). Кожен з цих напрямів визначається індивідуально для конкретної дитини. Цілі показують, що саме і за який проміжок часу має опанувати дитина в межах навчального року.

Цілі завжди визначаються для кожного предмета або сфери розвитку окремо і обов'язково мають функціональне спрямування:

- Спілкування та взаємодія,

- Самообслуговування, подолання труднощів у поведінці (шляхом навчання дотриманню правил та соціальній взаємодії),

- Фізичний розвиток,

- Розвиток соціальних навичок,

- Навчання самостійності, самоконтролю та саморегуляції тощо.

Для навчання обираються цілі, що стосуються безпеки життя і здоров'я дитини та оточуючих людей (наприклад, вразі проявів здобувачем освіти агресивної поведінки). Наступними за ієрархією є цілі соціальної взаємодії та комунікації, адаптивні навички та навички самостійності, далі – формування академічних

компетентностей. Для забезпечення ефективного інклюзивного навчання дітей перед педагогічним колективом стоять такі задачі:

- Формування психологічної, когнітивної та методичної компетентності педагогів ліцею для здійснення фахового супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії;
- Раннє виявлення порушень розвитку і надання психолого-педагогічної допомоги;
- Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з встановленням особливих освітніх потреб та позитивних сторін розвитку дитини;
- Психологічна готовність дитини та її батьків до навчання спільно з однолітками з типовим розвитком;
- Тісна співпраця з батьками, консультування батьків щодо розвитку дитини, особливостей методів її виховання і розвитку дитини;
- Створення спеціальних умов в класі, закладі;
- Підготовка здобувачів освіти з типовим розвитком до взаємодії з однолітками, які мають ООП;
- Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами командою фахівців: вчителі, асистент вчителя, корекційні педагоги, медичний персонал, соціальний педагог, практичний психолог, батьки дитини.

Завдання учасників освітнього процесу:

- Батьки – надають інформацію про стан здоров'я, розвиток, інтереси, особливості поведінки дитини.
- Фахівці – визначають особливості розвитку тих чи інших процесів, функцій.
- Педагоги – з'ясовують наявний рівень знань та вмінь, співставляють вимоги програми та можливості дитини, особливості поведінки, спілкування з ровесниками та дорослими.
- Адміністрація – організовує додаткову адміністративну підтримку (розклад, додаткові фахівці).

Необхідними умовами якісного інклюзивного навчання є:

- Визначення особливих освітніх потреб дитини;
- Підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- Створення інклюзивного освітнього середовища;

- Надання освітніх, психолого-педагогічних послуг;
- Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із залученням батьків до освітнього процесу.

Безпосередня організація інклюзивного навчання здійснюється командою психолого- педагогічного супроводу дитини з ООП.

Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

При організації інклюзивного навчання у закладі освіти необхідно врахувати, що асистент вчителя не є персональним педагогом для одного чи декількох дітей, він надає допомогу вчителю в організації освітнього процесу в класі, допомагає дітям з ООП концентрувати увагу, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю у них. Освітній процес в класі з дітьми з ООП, здійснюється вчителем. Асистент вчителя є постійним учасником команди супроводу в закладі освіти.

В закладі навчаються здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, а саме: у 2 класі та 3 класі

Розділ 5. Освітні програми для дітей з особливими освітніми потребами та її обґрунтування.

5.1. Загальні положення типової освітньої програми І ступеня для дітей з особливими освітніми потребами. Типова освітня програма І ступеня для дітей з особливими освітніми потребами окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

Типова освітня програма визначає загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчальних планів з урахуванням корекційної складової, рекомендованої та прописаної у висновках ІРЦ . На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021р. №957 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

Інклюзивно-ресурсного центру, заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створені 2 класи початкової школи (2-А 3-Б) з інклюзивним навчанням, в яких навчаються 2 здобувач освіти з особливими освітніми потребами.

Навчання у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для закладів загальної середньої освіти.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану ліцею, складеного на основі типових навчальних планів для закладів загальної середньої освіти, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами та корекційно-розвиткового складника (згідно висновку ІРЦ). Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, що визначений для цього типу освітнього закладу Державним стандартом та Типовою освітньою програмою. Для зазначених здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на 2025/2026н.р. розробляються індивідуальні програми розвитку, індивідуальний навчальний план (згідно рекомендацій зазначених у висновках ІРЦ), корекційно-розвиткових занять (послуг): Індивідуальний навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувача освіти. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у індивідуальному навчальному плані дитини з особливими освітніми потребами. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами складається з наступних освітніх галузей.

Перелік освітніх галузей для 1-4-х класів, які працюватимуть за НУШ - Мовно-літературна, у тому числі: Українська мова і література; Іншомовна освіта (польська мова, англійська мова); Математична; Природнича;

- Технологічна; Інформатична; Соціальна і здоров'язбережувальна; Громадянська та історична; Мистецька; Фізкультурна.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предмету Основи Християнської етики

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин.

Адаптація – змінює характер подачі матеріалу, не змінюючи зміст або концептуальну складність навчального завдання. Зокрема, можуть використовуватись такі види адаптацій:- пристосування середовища (збільшення інтенсивності освітлення в класних кімнатах, де є діти з порушеннями зору; зменшення рівня шуму в класі, де навчається слабчуча дитина, забезпечення її слуховим апаратом; створення відокремленого блоку в приміщенні школи для учнів початкової ланки);

- адаптація навчальних підходів (використання навчальних завдань різного рівня складності; збільшення часу на виконання, зміна темпу занять, чергування видів діяльності);

- адаптація матеріалів (адаптація навчальних посібників, наочних та інших

матеріалів; використання друкованих текстів з різним розміром шрифтів, картки-підказки, тощо)

Індивідуальна програма розвитку розробляється на один рік. Двічі на рік (за потреби частіше) переглядається з метою її коригування. Зокрема, коли у дитини виникають труднощі у засвоєнні визначеного змісту навчального матеріалу, чи навпаки виникає необхідність перейти до наступного рівня складності виконання завдань.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт- суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів і в поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Вимоги до оцінювання здійснюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у системі загальної середньої освіти, з врахуванням категорій ООП/ освітніх труднощів, що в свою чергу ґрунтується на основі індивідуальної освітньої траєкторії та цілей адаптованого/модифікованого змісту освітньої програми, застосовуючи стимулюючу систему оцінювання на основі: спостереження, письмових завдань, індивідуального тестування, нестандартних завдань (у вигляді презентацій, карток, ілюстрацій) з формуванням портфоліо та свідоцтв досягнень тощо. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалину знаннях, умінь, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1–2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. У 3–4 класах формувальне та і підсумкове оцінювання. Підходи щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 1–4 класів закладу для дітей з порушеннями в умовах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання визначені у Методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813. Критерії оцінювання розміщено для використання в роботі на сайтах МОН та ІМЗО. Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плані, який узгоджується директором закладу освіти чи його заступником. Її Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5- денним навчальним тижнем. Відповідно до статті 20 Закону України «Про освіту» батьки дитини мають право обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми освіти відповідного рівня. Згідно зі статтею 20 Закону у разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків до закладу освіти інклюзивний клас утворюється в обов'язковому порядку. Повноцінність освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частини навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з бюджету. Обов'язковою складовою навчальних планів для дітей з особливими

освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи. Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток та корекція мовлення, корекція розвитку, корекція усіх освітніх галузей. Кожен здобувач освіти відвідує індивідуальні заняття відповідно рекомендаціям фахівців ІРЦ. Індивідуальне заняття з кожним здобувачем освіти триває не менше 20 хвилин у 1-х класах, 25 хвилин у 2-11 класах.

Мета: компенсація порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя.

Основними завданнями корекційно - розвиткових занять є:

1. Розвиток мовлення. Розвиток усного мовлення шляхом корекції порушень звуковимови, розвиток лексики й граматичного ладу мовлення; розширення активного та пасивного словникового запасу.

2. Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є забезпечення розвитку ключових компетентностей усіх освітніх галузей через формування пізнавальних процесів, мовлення, мислення та навчальної мотивації. Заняття спрямовані на подолання труднощів у навчанні, розвиток соціальних, комунікативних і здоров'язбережувальних навичок, а також створення умов для успішної соціалізації та самореалізації здобувачів освіти.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Нормативи наповнюваності класів, поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у інклюзивному класі встановлюються відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах. Безпосередня організація інклюзивного навчання здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дитини індивідуальна команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

Організація освітнього процесу у класі з інклюзивним навчанням Керівник загальноосвітнього навчального закладу на підставі заяви батьків або законних представників дитини з особливими освітніми потребами, висновку психолого-медико-педагогічної консультації та за підтримки відповідного органу управління освітою організовує клас з інклюзивним навчанням, створює необхідну матеріально-технічну та навчально-методичну базу, здійснює добір відповідних педагогічних працівників тощо.

У класі з інклюзивним навчанням кількість здобувачів освіти з особливими

освітніми потребами становить:

- Одна - три дитини із числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо; - Не більш як двоє дітей із числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, у тому числі з дислексією, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку) або тих, що пересуваються на візках. Навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до освітньої програми загальноосвітнього навчального закладу, складеного на основі типових освітніх програм загальноосвітніх навчальних закладів.

Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку здобувача освіти може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності упродовж дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Корекційно-розвиткова робота - комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямками відповідно до індивідуальних особливостей здобувача освіти. Тривалість індивідуального - 20-25 хвилин. Групи наповнюваністю два – шість учнів комплектуються відповідним спеціалістом з урахуванням однорідності порушень та рекомендацій психолого-медико-педагогічної консультації.

Організація інклюзивного навчання передбачає надання дитині з особливими освітніми потребами психолого - педагогічної корекційної допомоги. Корекційно-розвивальні заняття проводяться в окремому приміщенні,

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) - це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

Індивідуальний навчальний план для здобувача освіти 2-го класу Дубенського ліцею № 2 з особливими освітніми потребами розроблено на основі Типової освітньої програми, під керівництвом Шияна Р.Б., відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.)

ЦІЛІ ВИКОНАННЯ:

Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії шляхом побудови якісного навчального процесу для дитини з особливими освітніми потребами у відповідності

до її реальних можливостей, виходячи з особливостей її розвитку та освітніх потреб

Індивідуальний навчальний план

для інклюзивного навчання

для 2 класу НУШ 2025-2026 н.р.

Дубенського ліцею № 2 Дубенської міської ради Рівненської області

Складений за типовою освітньою програмою під керівництвом Шияна Р. (1-2 класи) відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.

на підставі висновку про психолого-педагогічну оцінку розвитку особи

Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень у класах
	2клас (год)
Українська мова	5
Іноземна мова (англ. мова)	3
математика	3
Я досліджую світ:	8
<i>Мовно-літературна,</i>	2
<i>Математична,</i>	1
<i>Природнична,</i>	1
<i>Технологічна,</i>	1
<i>Соціальна і здоров'язбережна,</i>	1
<i>Громадянська та історична,</i>	1
<i>інформатика</i>	1
Мистецтво:	
Музика	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3

Усього	24
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	21
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових. Що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	25

Корекційно-розвиткові заняття		
Напрямок	Вид послуги	Кількість годин
Розвиток мовлення	Заняття з логопедом	2
РАЗОМ		2

Індивідуальний навчальний план для здобувача освіти 3-го класу Дубенського ліцею № 2 з особливими освітніми потребами (Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.)

ЦІЛІ ВИКОНАННЯ:

Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії шляхом побудови якісного навчального процесу для дитини з особливими освітніми потребами у відповідності до її реальних можливостей, виходячи з особливостей її розвитку та освітніх потреб

Індивідуальний навчальний план

для інклюзивного навчання

для 3 класу НУШ 2025-2026 н.р.

Дубенського ліцею № 2 Дубенської міської ради Рівненської області

Складений за типовою освітньою програмою під керівництвом Шияна Р. (3-4 класи) відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.

на підставі висновку про психолого-педагогічну оцінку розвитку особи

Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень у класах
	Зклас (год)
Українська мова	5
Іноземна мова (англ. мова)	3
математика	4
Я досліджую світ:	8
<i>Мовно-літературна,</i>	2
<i>Математична,</i>	1
<i>Природнича,</i>	1
<i>Технологічна,</i>	1
<i>Соціальна і здоров'язбережна,</i>	1
<i>Громадянська та історична,</i>	1
<i>інформатика</i>	1
Мистецтво:	
Музика	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	25
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових. Що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

Напря́м	Вид послуги	Кількість годин
Розвиток мовлення	Заняття з логопедом	1 год.
Корекція розвитку	Заняття з практичним психологом	1 год.
РАЗОМ		2

Корекційно - розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження та сумарної кількості навчальних годин.

